

SXEDIO.G24

18.3.1958: ΟΙ ΔΙΑΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ ΤΟ 1956 ΚΑΙ 1957. ΧΩΡΙΖΟΥΝ ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΕΛΛΗΝΟΚΥΠΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΩΝ. ΟΙ ΠΟΛΕΙΣ ΠΑΙΡΝΟΥΝ ΦΩΤΙΑ. ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΩΝ ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΕΝΩ ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΥΠΟΒΑΛΛΟΥΝ ΤΙΣ ΠΑΡΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥΣ

Το 1957 αποτέλεσε μια ακόμη χρονιά κατά την οποία οι Ελληνοκύπριοι και οι Τουρκοκύπριοι οδηγήθηκαν σε περαιτέρω διάσπαση και διαχωρισμό ενώ οι Αγγλοι εκμεταλλευόμενοι τη διάσπαση αυτή άρχισαν να ασκούν πιέσεις και για εδαφικό διαχωρισμό και να καταρτίζουν σχέδια για κάτι τέτοιο.

Ταυτόχρονα οι Έλληνες και οι Τούρκοι της Κύπρου συνέχισαν να συγκρούονται, ακόμα και ένοπλα και το αίμα να τους χώριζε ακόμα περισσότερο ενώ πολιτικά άρχισαν να ρίχνονται από τους Αγγλους ιδέες για διαμελισμό των δημαρχείων καθώς στην επιφάνεια άρχισαν να φθάνουν αποκαλύψεις για την ένοπλη προετοιμασία της οργάνωσης TMT, σε αντίβαρο με την ΕΟΚΑ.

Οι πρώτες συγκρούσεις μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων άρχισαν από το Γεννάρη του 1956 έπειτα από τη δολοφονία τούρκου αστυνομικού που θεωρήθηκε ως έργο της ΕΟΚΑ.

Ομαδες Τούρκων νέων φωνάζοντας συνθήματα υπέρ της οργάνωσης ΒΟΛΚΑΝ και ότι η Κύπρος είναι τουρκική ξεχύθηκαν στους δρόμους λιθοβολούντες καταστήματα Ελλήνων, τραυμάτισαν αρκετούς και ξυλοκόπησαν περισσότερους. Κύριος στόχος τους το οίκημα του σωματείου Ολυμπιακός Λευκωσίας που συνόρευε με την τουρκική συνοικία.

Η ανάφλεξη κράτησε για μερικές μέρες, αλλά ο σπινθήρας που άναψε δεν επρόκειτο να σβήσει. Αντίθετα θα έπαιρνε διαστάσεις.

Στις 18 Μαρτίου 1956, Καθαρά Δευτέρα, ενώ οι Έλληνες κάτοικοι του χωριού Βασίλεια, στην επαρχία

Κερύνειας, βρίσκονταν στην παραλία για το "κόψιμο της μούτιης της σαρακοστής", οι τούρκοι κάτοικοι του χωριού λιθοβόλησαν την εκκλησία.

Η αντίδραση των Ελλήνων ήταν άμεση. Ένας Έλληνας κάτοικος του χωριού άρχισε να παίζει τη καμπάνα. Οι κάτοικοι παραξενεύτηκαν που εκείνη την ώρα έπαιζε η καμπάνα και σαν πληροφορήθηκαν τι συνέβη επέστρεψαν στο χωριό από το ξεφάντωμα της Καθαράς Δευτέρας, τραγουδώντας θούρια και φωνάζοντας συνθήματα υπέρ της ΕΟΚΑ και της Ένωσης.

Οι Τουρκοκύπριοι συγχωριανοί τους τους γιουχαΐσαν και σε λίγο Έλληνες και Τούρκοι αντάλλαξαν απειλές και ύβρεις και ήρθαν στα χέρια. Κατά τη συμπλοκή που ακολούθησε τραβήχτηκαν και μαχαίρια. Απολογισμός **16** Τούρκοι και τρεις Έλληνες σοβαρά τραυματίες και πέντε ελαφρά.

Υστερα από δυο ημέρες Τουρκοκύπριοι διαμαρτυρόμενοι για τα επεισόδια συγκεντρώθηκαν στη Λευκσία και οργάνωσαν διαδηλώσεις. Η ένταση ήταν τέτοια που δεν άφηνε περιθώρια για ψύχραιμη αντιμετώπιση της κατάστασης. Ελληνικά καταστήματα λιθοβολήθηκαν και πάλι. Το ίδιο συνέβη και στη συνοικία Αγίου Λουκά στο Βαρώσι.

Στις νέες συγκρούσεις έντεκα Έλληνες και ένας τούρκος τραυματίστηκαν. Το αίμα άρχισε να προκαλεί περισσότερη ένταση και μίσος μεταξύ των δυο κοινοτήτων.

Αργότερα τα επεισόδια επεξετάθησαν στην Κερύνεια και στις **21** Μαρτίου Έλληνες μπήκαν σε καφενείο τουρκοκύπριου και προσπάθησαν να θέσουν σ'αυτό φωτιά.

Στις **23** Απριλίου **1956** ύστερα από τη δολοφονία δύο Τούρκων αστυνομικών Τουρκοκύπριοι ξεχύθηκαν και πάλι στους δρόμους και έβαλαν φωτιά σε καταστήματα και εργοστάσια. Οι ταραχές κράτησαν για δυο μέρες.

Οι Αγγλοι απέκλεισαν την τουρκική συνοικία της Λευκωσίας και επέβαλαν κατ' οίκον περιορισμό για τρεις ημέρες και άρχισαν ομαδικές έρευνες και

ανακρίσεις για την ανακάλυψη των δολοφόνων.

Τα επεισόδια όμως δεν τελείωναν. Αντίθετα γενικεύονταν και στις **24** Μαΐου πήραν νέες διαστάσεις με συγκρούσεις Ελλήνων και Τούρκων στη Λευκωσία, τη Λεμεσό, τη Λάρνακα και την Πάφο.

Στη Λευκωσία ο διοικητής Κλέμενς διέταξε το κλείσιμο **12** σπιτιών και **34** καταστημάτων που βρίσκονταν στην ευαίσθητη περιοχή των συγκρούσεων (περιοχή οδών Πάφου και Ερμού κυρίως) και προειδοποίησε το δήμαρχο Θεμιστοκλή Δέρβη και τον Τουρκοκύπριο Φαζίλ Κουτσιούκ, σαν εκπρόσωπο της τουρκικής κοινότητας, ότι θα επέβαλλε διαχωρισμό της πρωτεύουσας πάνω σε μόνιμη βάση.

Καθ'όν χρόνο οι ταραχές συνεχίζονταν αδιάκοπα και οι καταστροφές περιουσιών στις διάφορες πόλεις οξύνονταν, στο χωριό Αφάνεια, **12** μίλια από τη Λευκωσία, συνέβησαν νέα αιματηρά επεισόδια, κατά τα οποία χρησιμοποιήθηκαν και όπλα. Αποτέλεσμα ήταν να σκοτωθούν ένας Τούρκος και ένας Έλληνας από βρετανούς στρατιώτες που κατέφθασαν στο χωριό.

Η διάσπαση μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων γενικευόταν και εφ' όσον στη Λευκωσία οι συγκρούσεις δεν έλεγαν να τελειώσουν, ο διοικητής της πρωτεύουσας Μάρτιν Κλέμενς ανακοίνωσε σχέδιο διχοτόμησης της πόλης στις **28** Μαΐου.

Την επομένη βρετανοί στρατιώτες προχώρησαν στο αποκλεισμό της Λευκωσίας καθώς συνεχίζονταν οι συγκρούσεις και οι Τούρκοι σκότωσαν στη διάρκεια επίθεσης του στο εργοστάσιο οξυγόνου του οίκου Χατζηκυριάκου τον υπάλληλο του Χρίστο Σαλίδη. Η κεφαλή του Σαλίδη είχε πολτοποιηθεί με αιχμηρό όργανο, προφανώς αξίνη.

Σύμφωνα με το σχέδιο του Κλέμενς στρατιώτες τοποθέτησαν συρματοπλέγματα στους διάφορους δρόμους που διαχωρίζαν την ελληνική με την τουρκική συνοικία της Λευκωσίας από τον αστυνομικό σταθμό Πάφου μέχρι την Πύλη Αμμοχώστου περίπου διά της οδού Πάφου και Ερμού.

Αφέθηκαν μόνο πέντε είσοδοι επικοινωνίας, οι

οποίες σε δεδομένη στιγμή μπορούσαν να κλείνουν πολύ εύκολα και έτσι οι δυο κοινότητες κρατούνταν μακριά η μια από την άλλη.

Ο διαχωρισμός των δύο κοινοτήτων συνεχιζόταν με εντεινόμενο ρυθμό και τους επόμενους μήνες. Το ίδιο και οι συγκρούσεις μεταξύ των δύο κοινοτήτων.

Βασικό αίτημα των Τούρκων πλέον ήταν η διχοτόμηση και ο διαχωρισμός των δυο κοινοτήτων ώστε να μπορούν να ζουν ειρηνικά. Με τη διαφορά ότι οι Τούρκοι ζητούσαν όπως τους δοθεί η μισή Κύπρος βόρεια του 35ου παράλληλου, δηλαδή μια περιοχή από τη Μόρφου και μέσω της Λευκωσίας μέχρι την Αμμόχωστο στην οποία, ωστόσο, ο πληθυσμός ήταν ανάμικτος. Και ικανοποίηση του αιτήματος αυτού σήμαινε μετακίνηση πληθυσμού.

Τή θέση αυτή υποστήριξε το 1957 σε ένα βιβλίο του ο τουρκοκύπριος γιατρός και πολιτικός Φαζίλ Κουτσιούκ ως την ιδανικότερη λύση και οι Βρετανοί φαίνεται ότι δεν την είδαν με κακό μάτι. Αντίθετα άρχισαν να την μελετούν, αν όχι και να την προωθούν. Αυτό τους βόλευε γιατί θα μοιραζόταν στα δύο το νησί και επομένως αυτό θα τους επέτρεπε να βασιλεύουν. Ήταν μια παλιά τακτική της Βρετανίας σε κάθε περιοχή που κατείχε ως αποικία.

Όπως έγραφε η εφημερίδα "Εθνος" του δημάρχου Θεμιστοκλή Δέρβη στις 28 Σεπτεμβρίου 1957 "το θνισιγενές σχέδιον περί διχοτομήσεως της Κύπρου είχεν απασχολήσει κατά το πρόσφατο παρελθόν την Κυπριακήν Κυβέρνησιν και ανετέθη εις ανώτερον υπάλληλον η εκπόνησις χάρτου και η χάραξις διαχωριστικής γραμμής μεταξύ του Τουρκικού τομέως προς εξέτασιν κατά πόσον θα ήτο εφικτή η πραγματοποίησις του τερατώδους αυτού σχεδίου".

Πρόσθετε η εφημερίδα: "Ο ανώτερος υπάλληλος εις τον οποίον ανετέθη η εκπόνησις και η χάραξις της διαχωριστικής ή μάλλον των διαχωριστικών γραμμών ήτο ο κ. Μόρρις, διευθυντής του τμήματος Πολεοδομίας και Οικισμού, όστις επί δίμηνον και πλέον ησχολήθη με το θέμα τούτο σχεδόν αποκλειστικώς. Ως πληροφορούμεθα το πόρισμα εκ της εξετάσεως των

διαχωριστικών γραμμών ήτο ότι θα προκαλείτο ανεπανορθώτως τεραστία ζημία και μείωσις του βιοτικού επιπέδου όλων των κατοίκων της Κύπρου κατά **30-40%**".

Οτι προσπαθούσαν να προωθήσουν οι Έλληνες το ίδιο έκαμναν και οι Τούρκοι. Ενώ οι Έλληνες ζητούσαν Ένωση οι Τούρκοι Κύπριοι ζητούσαν διχοτόμηση. Στα συνθήματα στους τοίχους και στους δρόμους που έγραφαν οι Έλληνες υπέρ της αυτοδιάθεσης και της Ένωσης οι Τούρκοι απαντούσαν με παράλληλα συνθήματα υπέρ της διχοτόμησης. Χαρακτηριστικό ήταν το σύνθημα "για ταξίμ για ολούμ" δηλαδή διχοτόμηση ή θάνατος".

Η κρίση στις σχέσεις των δυο πλευρών πήρε και πολιτικές διαστάσεις τους πρώτους μήνες του **1957** και οι δύο κοινότητες διαχωρίζονταν όλο και περισσότερο.

Με την εκχειρία που είχε κηρύξει ο αρχηγός της ΕΟΚΑ έπειτα από την απελευθέρωση του Μακαρίου από τις Σευχέλλες τον Απρίλιο του **1957** ο Κυβερνήτης Χάρτιγκ είχε προσπαθήσει να δεσμεύσει τους Δημάρχους και τα Δημοτικά Συμβούλια, ότι σε περίπτωση που η ΕΟΚΑ επανήρχιζε τη δράση της αυτοί θα την καταδίκιζαν.

Η δέσμευση περιλαμβανόταν σε επιστολή του διοικητικού Γραμματέα Ρένταγουεϋ στους δημάρχους και αντιδημάρχους της νήσου.

Η προσπάθεια της Κυβέρνησης δίχασε περισσότερο τα Δημοτικά Συμβούλια. Οι Έλληνες επέμεναν στις απόψεις τους, ενώ οι Τούρκοι παρουσιάστηκαν πρόθυμοι να πάρουν τέτοια δέσμευση.

Έτσι οι Έλληνες δήμαρχοι και αντιδήμαρχοι ακολούθησαν το δρόμο τους και με τηλεγράφημά τους στις **3 Ιουνίου 1957** απάντησαν στο Ρένταγουεϋ:

"Οι Έλληνες δήμαρχοι και αντιδήμαρχοι επιθυμούν να δηλώσουν ότι καθήκον των δεν είναι να βοηθήσουν τας δυνάμεις ασφαλείας εις την διατήρησιν του καθεστώτος Εκτάκτου Ανάγκης και επαναλαμβάνουν διά μίαν ακόμη φοράν ότι είναι στοιχειώδες καθήκον της Κυβερνήσεως να σεβασθή την

απόφασιν του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, η εφαρμογή της οποίας θα οδηγήσει αυτομάτως εις την ειρήνευσιν του τόπου, ενώ οιασδήποτε άλλαι απόψεις δεικνύουν αν μήτι άλλο, παντελή έλλειψιν κατανοήσεως της εν Κύπρω καταστάσεως".

Η αντίδραση των τουρκικών μελών των Δημοτικών Συμβουλίων προαναγγέλληκε από τον Φαζίλ Κουτσιούκ, ο οποίος σε δημοσίευμα στην εφημερίδα του " Χαλκίν Σεσί" τόνιζε ότι θα υπέβαλλαν τις παραιτήσεις τους. Οι παραιτήσεις ακολούθησαν τις επόμενες ημέρες.

Ο Δήμαρχος Λευκωσίας Θεμιστοκλής Δέρβης κατήγγειλε στις 4 Ιουνίου την αγγλική διοίκηση ότι είχε ως στόχο να διαλύσει τα Δημοτικά Συμβούλια, ώστε "να μη επικρίνουν και εκθέτουν την πολιτική της".

Ταυτόχρονα ο Δήμαρχος Πάφου Ιάκωβος Ιακωβίδης κατηγόρησε τους αποχωρήσαντες Δημοτικούς Συμβούλους Αλή Ρατίπ και Κιαμίλ Οζκάν, ότι ήθελαν να ακολουθήσουν την πολιτική του Κόμματος " Η Κύπρος είναι Τουρκική".

Ο μόνος τούρκος Δημοτικός Σύμβουλος που δεν παραιτήθηκε στην Πάφο ήταν ο Ιρφάν Αλή, ο οποίος, ωστόσο, παραιτήθηκε αργότερα, προφανώς έπειτα από πιέσεις.

Υποβάλλοντας την παραίτηση του ο Δημοτικός Σύμβουλος της Λεμεσού Ραματάν Τζεμίλ με επιστολή του στο Δήμαχο Παρτασίδη, εξέφραζε λύπη γιατί προέβαινε σε τέτοια ενέργεια, αλλά το έκαμνε "λόγω της προσπάθειας των ελληνικών Δημοτικών Συμβουλίων να εκμεταλλεύονται τις θέσεις τους προς επίτευξη πολιτικών επιδιώξεων".

Ο άλλος Δημοτικός Σύμβουλος Μπερμπέρογλου είχε εγκατασταθεί από αρκετό χρόνο μόνιμα στην Τουρκία και απουσίαζε.

Στις 5 Ιουνίου υπέβαλαν τις παραιτήσεις τους και οι Δημοτικοί Σύμβουλοι Λευκωσίας Ταχσίν Κεσμέν, Ουμίτ Σουλεϊμάν Ονάν, Ιρφάν Χουσεϊν και Μουσταφά Τσορονίκ. Το ίδιο έκαμαν την ίδια μέρα και οι Νιαζή Μανιέρα και Μεχμέτ Εσρέφ στην Αμμόχωστο όπως και

στην Κερύνεια και τη Λάπηθο.

Οι επιστολές των παραιτήσεων των Τούρκων Δημοτικών Συμβούλων ήταν σχεδόν πανομοιότυπες. Ανέφεραν οι Δημοτικοί Σύμβουλοι Λευκωσίας:

"Τα δικαιώματα των Τούρκων συμπολιτών μας βρίσκονται εξ ολοκλήρου στη διάθεση και το έλεος της πλειοψηφίας και δεν υπερασπίζονται αποτελεσματικά. Επειδή η πλειοψηφία έχει απόλυτον έλεγχο στα Δημαρχεία και εκμεταλλεύεται τη θέση της, δρατιτόμενη κάθε περίπτωση, μετατρέπει έτσι τα Δημοτικά Συμβούλια σε πολιτικούς οργανισμούς, εμείς οι Τούρκοι Δημοτικοί Σύμβουλοι δεν βλέπουμε κανένα λόγο στη συνέχεια της συμμετοχής μας σε τέτοιο οργανισμό για τον οποίο υποβάλλουμε την παραίτηση μας".

Η παραίτηση των Δημοτικών Συμβούλων προκάλεσε μεγαλύτερο ρήγμα μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων και ο καθένας τραβούσε τώρα το δρόμο του. Οι επαφές μετά το "πολιτικό πραξικόπημα", όπως χαρακτήρισε την ενέργεια των Τούρκων Δημοτικών Συμβούλων ο Δήμαρχος Λεμεσού Κώστας Παρτασίδης, άρχισαν να αραιώνουν και το μίσος και η διάσπαση προχώρησαν για προώθηση των σχεδίων εκείνων που σύμφωνα και πάλι με τον Κώστα Παρτασίδη "έχουν κάθε λόγο και συμφέρον να κρατούν εις διαρκή έντασιν την τεχνητήν διαίρεσιν και διαφοράν, τας οποίας υπεδάυλισαν τελευταίως ανάμεσα εις τους Ελληνας και Τούρκους της Κύπρου".

Η αγγλική διοίκηση βάζοντας περισσότερο λάδι στη φωτιά προχώρησε μάλιστα για να εξετάσει κατά πόσον ήταν δυνατό ο διαχωρισμός των δημαρχείων να γίνει πιο μόνιμος με την ίδρυση χωριστών δημαρχείων για τις δύο κοινότητες.

Η εφημερίδα "Εθνος" έγραφε στις 28 Σεπτεμβρίου:

"Συμφώνως προς εξηκριβωμένας πληροφορίας μας διά των προσφάτων παραιτήσεων όλων των εν τη νήσω Δημοτικών Συμβούλων εσκοπείτο η διευκόλυνσις της Κυβερνήσεως να δημιουργήση χωριστά Δημαρχεία. Ούτω δεν θα προωθείτο η τουρκική προπαγάνδα περί

διχοτομήσεως της Κύπρου και θα ενεφανίζετο αυτή υπό πρακτικήν εφαρμογήν.

Το σχέδιο διελάμβανε την ίδρυσιν χωριστών δημαρχείων εις όλας τας πόλεις διά τας συνοικίας όπου πλεονάζει το Τουρκικόν στοιχείον. Διά τον λόγον τούτον προεβλήθη ως δικαιολογία της παραιτήσεως Τούρκων Δημοτικών Συμβούλων ο ισχυρισμός ότι δήθεν δεν εισακούοντο υπό των Ελλήνων Δημοτικών Συμβούλων, οι οπόψεις των εκπροσώπων της τουρκικής μειονότητος, ενώ εν τη πραγματικότητι ουδέποτε προηγουμένως είχεν υποβληθή παρόμοιον πράπονον.

Ηδη κατά τας αυτάς βασίμους πληροφορίας μας υπό εκπροσώπων μερίδος των Τούρκων των άκρων-των οποίων τας απόψεις ουδόλως συμμερίζονται οι ψυχραίμως σκεπτόμενοι Τούρκοι, οίτινες μετ' εμπιστοσύνης αποβλέπουν εις την εξακολούθησιν της αρμονικής συνεργασίας μετά των Ελλήνων-υπεβλήθησαν εις την διοίκησιν περί ιδρύσεως χωριστών Δημαρχείων και Δημοτικών Συμβουλίων. Με τα αιτήματα ταύτα υπεβλήθησαν άμα τη εξαγγελία υπό του Κυβερνήτου μελετάται η τροποποίησις του περί Δημαρχείων Νόμου. Εν τούτοις, ως είμεθα εις θέσιν να γνωρίζωμεν αι εισηγήσεις αύται μερίδος των Τούρκων κρίνονται υπό των αρμοδίων τμηματαρχών ως ανεδαφικαί, διότι όχι μόνον εις ουδέν πρακτικόν αποτέλεσμα θα κατέληγαν, αλλά και θα προεκάλουν τελείαν εξαθλίωσιν ωρισμένων συνοικιών των πόλεων, λόγω ελλείψεως αφ' ενός οικονομικών όρων, αφ' ετέρου δε διοικητικής πείρας των Τούρκων, των οποίων αι συνοικίαι σήμερον επωφελούνται τεραστίως εκ συνεισφορών των Ελλήνων".

Τα πράγματα πήγαιναν από το κακό στο χειρότερο και οι Τουρκοκύπριοι, ενισχυμένοι μυστικά από την Τουρκία άρχισαν παράλληλα να εξοπλίζονται σε μεγάλο βαθμό ή με μέσα που μπορούσαν να εξασφαλίζουν από τοπικές πηγές και άρχισαν να εξοπλίζονται ενώ αναδιοργάνωσαν, την οργάνωση τους ΒΟΛΚΑΝ.

Παράλληλα Τουρκοκύπριοι νέοι άρχισαν να

εκπαιδεύονται στη χρήση όπλων και βομβών στην Κύπρο ή στην Αγκυρα όπου πήγαιναν με το κάλυμμα του φοιτητή.

Τα πρώτα σχέδια των Τούρκων ήλθαν στο φως την **1η Σεπτεμβρίου 1957** από ένα τυχαίο γεγονός. Σε σπίτι στην Ομορφίτα έκρηξη προκάλεσε πυρκαγιά και όταν η πυροσβεστική και η Αστυνομία έφθασαν στη σκηνή βρέθηκαν μπροστά σε μια συγκλονιστική μαρτυρία: Το κακό ξεκίνησε από μια έκρηξη βόμβας υδροσωλήνος την οποία προφανώς κατασκεύαζαν τέσσερις Τούρκοι που τραυματίστηκαν και μεταφέρθηκαν στο Νοσοκομείο. Ένας υπέκυψε. Η περαιτέρω έρευνα έφερε στο φως **16** άλλες βόμβες τύπου υδροσωλήνος, σάκκους από πυρίτιδα και θρυαλλίδα.

Το σπίτι που βρισκόταν παρά το Πάϊ- Πας Ομορφίτας, αποτελούσε μικρό οπλοστάσιο των Τούρκων. Έρευνα για την ταυτότητα των τραυματιών ενίσχυσε επίσης μια άλλη υποψία του αρχηγού της ΕΟΚΑ ότι Τούρκοι μεταφέρονταν στην Αγκυρα και εκπαιδεύονταν. Ο ένας από τους τραυματίες ανέφερε η αστυνομία ήταν Τούρκος επικουρικός αστυνομικός που είχε εγκαταλείψει την αστυνομία και πήγε στην Αγκυρα για σπουδές.

Τουρκοκύπριοι νεαροί περιφερόμενοι στους δρόμους της Τουρκικής συνοικίας κάλεσαν και υποχρέωσαν τους Τουρκοκύπριους να τιμήσουν το νεκρό τους εξ ονόματος της ΒΟΛΚΑΝ, κλείνοντας τα καταστήματα τους.

Πάνω στη σορό του Μπέογλου (του Νεκρού) τοποθετήθηκαν πολλά στεφάνια. Σε ένα ήταν γραμμένο πάνω στη κορδέλλα: "Πέθανες για την πατρίδα, αιωνία σου η μνήμη".

Οι άλλοι τρεις τραυματισθέντες Κομπιλάϋ Αλταϊλή, Μουσταφά Ερνιάν, Τζελάλ και Ουλούς Ουφέτ υπέκυψαν στα τραύματα τους αργότερα. Τους απονεμήθηκαν οι ίδιες τιμές, όταν δε ένας Τουρκοκύπριος μαγαζάτορας αρνήθηκε να κλείσει το κατάστημά του στη δημοτική αγορά Λευκωσίας, δέχθηκε την επίθεση νεαρού Τουρκοκύπριου που τον μαχαίρωσε ελαφρά στο κεφάλι. Ο φανατισμός οξυνόταν και

έπαιρνε επικίνδυνες διαστάσεις. Και η απαίτηση για χωριστό καθεστώς για τους Τουρκοκύπριους υποδαυλιζόταν από τους ηγέτες τους, που καμμιά προσπάθεια δεν έκαμναν για να σταματήσουν τον κατήφορο.

Ο Φαζίλ Κουτσιούκ μιλώντας μετά από επιμνημόσυνη δέηση των τεσσάρων φονευθέντων στο τέμενος του Μπαύρακτάρη διακήρυξε στις **9 Σεπτεμβρίου 1957**.

"Δεν θα ανεχθούμε να ζήσουμε υπό οποιανδήποτε ξένη σημαία, εάν αλλάξει το παρόν καθεστώς της νήσου. Η Τουρκική Κυβέρνηση κατέστησε ήδη σαφές ότι δεν δέχεται οποιανδήποτε άλλη λύση εκτός από το διαμελισμό. Και εμείς ακολουθούμε και θα εξακολουθήσουμε να ακολουθούμε την χαρασσομένη πολιτική από την Τουρκική Κυβέρνηση".

Τα πράγματα κρέμονταν από μια κλωστή. Η παραμικρή δικαιολογία προκαλούσε συγκρούσεις και το αίμα άρχισε να ραίει άφθονο.

Στις **9 Δεκεμβρίου 1957** όταν οι Έλληνες κήρυξαν παναπεργία σε ένδειξη συμπαραστάσης προς την κυπριακή προσφυγή στα Ηνωμένα Έθνη μαθητές συγκρούστηκαν με βρετανούς και Τούρκους επικουρικούς.

Φήμη που κυκλοφόρησε ανέφερε ότι ένας Τουρκοκύπριος επικουρικός αστυνομικός είχε σκοτωθεί κατά τη διάρκεια των συγκρούσεων. Αυτό ήταν αρκετό για να ξεχυθούν οι Τουρκοκύπριοι στους δρόμους με πέτρες, ξύλα και ό,τι άλλο είχαν στη διάθεση τους και να επιτεθούν εναντίον των Ελλήνων και των περιουσιών τους. Πολλά καταστήματα υπέστησαν ζημιές ενώ οι Άγγλοι αναγκάστηκαν να αποκλείσουν την πρωτεύουσα και πάλι στα δύο.

Αυτή την περίοδο η Βρετανία άρχισε να καταστρώνει νέα σχέδια για προώθηση πολιτικής λύσης στο Κυπριακό.

Έτσι στις **3 Δεκεμβρίου** έφθασε ο πολιτικός κυβερνήτης σε διαδοχή του στρατιωτικού Σερ Τζων Χάρτιγκ. Διάδοχος του ήταν ο Σερ Χιου Μάκιντος Φούτ, ο οποίος παρουσιάστηκε αισιόδοξος ότι θα βρισκόταν

πολιτική λύση στο νησί.

Όμως θα περνούσαν ακόμα πολλοί μήνες πριν κινηθούν τα πράγματα καθώς η Τουρκία επέμενε σώνει και καλά στη διχοτόμηση του νησιού ή σε κάτι πιο χειροπιαστό, δηλαδή μια βάση στο νησί για να μπορεί να ελέγχει την κατάσταση.